

KRIISITOIMINTAOHJE VALJAKKOESTETUOMARILLE

ONNETTOMUUSTILANTEESSA hanki apua ja tiedota välittömästi radiopuhelimella, mikäli esteelläsi tarvitaan lääkäriä/eläinlääkäriä. Pysy rauhallisena ja ilmoita selkeästi **esteesi numero** sekä **valjakon numero**, jotta tuomariston puheenjohtaja voi keskeyttää seuraavan valjakon etenemisen.

- Kerro kysyttäessä faktat vain niille toimihenkilöille, joiden on välttämätöntä tietää tapahtuneesta heti (ambulanssi, lääkäri, eläinlääkäri, TPJ, EA).
- Älä käytä radiopuhelinta enempää kuin on välttämätöntä, jotta et tuki yleistä kanavaa. TPJ voi antaa hätätilanteessa ohjeen, että muut eivät käytä linjaa.
- Muista radiopuhelimeen puhuessasi, että lähettyvillä tai toisten estetuomarien lähellä saattaa olla henkilöitä, joille tieto ei kuulu. **Älä hätäänny ja huuda, puhu vain asiaa.** Radiopuhelin ei ole kauhistelun paikka.
- Pyydettyäsi apua pyri mahdollisuuksiesi mukaan nopeasti auttamaan **kuskia/groomia** ja/tai hevosta.
- Mikäli seuraavaa valjakkoa ei ole ehditty pysäyttää, varoita sitä esteesi edessä käsivarsiasi ristiin huitomalla, jotta välttään lisäonnettomuuksilta.
- Jos hevonen on pystyssä, **keskity kuskiin ja/tai groomiin** ennen ambulanssin tuloa. Mikäli henkilö on tajuton, tarkista hengitys. Käännä henkilö kylkiasentoon.
- Huolehdi siitä, että yleisö ei tuki tietä ambulanssilta. Poista uteliaat määrätietoisesti lähettyviltä. Tarvittaessa pyydä apua hevosen kiinnipitämiseen ja paikalta pois viemiseen.
- Kumoonajamisen tapahtuessa, **mikäli hevonen makaa** eikä pääse ylös, **yritä pitää sen pää alhaalla**, jottei se pääse edes yrittämään. **Lähesty hevosta aina etuviistosta (selän takaa sään kohdalta)**. Jos hevonen riuhtoo ja pyrkii pystyyn, **pysy kaukana sen jaloista**. Rauhoita hevosta, odota eläinlääkäriä ja lisäapua.
- Mikäli **kuski ja/tai groom** makaa hevosen vierellä **tajuttomana** ja hevonen pyrkii rajusti ylös tai on pahasti sotkeutunut varusteisiinsa, **pyydä välittömästi apua lähellä olevilta** (ovat useimmiten hevosihmisiä ja osaavat toimia): mahdollisuuksien mukaan hevonen pyrittävä väkisin pitämään aloillaan, kunnes henkilö(t) saadaan siirrettyä kauemmas.
- Kisapaikalla tiedottamisesta onnettomuustapauksissa vastaavat ainoastaan kilpailun johtaja ja tiedottaja.

Pääsääntö auttamisessa: ensin ihminen, sitten hevonen.